

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nepriznana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana iz zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju posebni pogoji. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Naš narod se budi, on vstaja!

Po t dogodkih smo imeli zaznamovati velikansko narodno prebujenje med slovenskim narodom in prebiter preobrat in narodno vstajenje. Vse, kar je bilo strankarskega, je čez noč izginilo in pojavilo se narodne garde — vse je bilo narodno...

Po Hribarjevem županovanju je padla slovenska Ljubljana in padel je z njo ves slovenski narod. Pozabljeno se je na narodno stvar in zavladali so najstrastnejši strankarski boji; slovenski klerikalizem je izdal najvitalnejša narodna vprašanja, samo da je rastlo njega strankarstvo. Nemstvo in germanizacija je pa vzela z lahkoto skoro vse postojanke vsaj deloma zopet nazaj, za katere so se Slovenci borili celo petdeset letje.

Ljubljanski komisariat je bil bič avstrijskega Slovanstva in danes hodi po tem potu germanizujoča avstrijska vlada dalje, ker vidi, da se ji obnaša nasilje nad Slovani, ker je med njimi strankarstvo tako razvito, da ni več skupne odporne sile zoper narodna nasilja. Prišel je komisariat na Hrvaškem, suspendirana je bila ustava v Bosni, v Dalmaciji se Slovanom ni godilo bolje in posegla je vlada na sever — komisariat na Češkem in uprav v zadnjem času je pričakovati komisariata v Istri.

Kmalu bodo vse slovanske dežele v Avstriji brez ustaje; vladali bodo v njih nemški komisariji in Avstrija bo za Slovence in obsednem stanju. V takem slučaju lahko vlada napravi z nami, kar hoče...

V slovenskem ljudstvu se je pa zgodil v tem času precejšen preobrat.

Strankarstvo se plega, ljudstvo postaja medsebojnega razbojništva sito, strankarske politike mu je dovolj; pojavil se je preobrat, ki hoče ponesti narodno idejo zopet na prvo mesto.

Bridka skušnja izza zadnjih ljuhtih strankarskih bojev nas je poučila, da z medsebojnim klanjem narodno nazadujemo.

Narodna zavest se je z zmogovitimi pohodi balkanskih jugoslovanskih narodov tudi med našim narodom povzdignila. Naše ljudstvo je videlo, kaj vse zmorejo tudi mali narodi, če grejo v boj samo za eno svetlo zvezdo, skupno, brez medsebojnih bojev, t. j. skupno v boj za narod, za narodno idejo.

Svobodni, mali jugoslovanski narodi na Balkanu so postali zmogoviti napram celi Evropi; to zmore jugoslovanska zavest, to zmore zavest narodne sile.

Na Goriškem se je uprlo ljudstvo staremu liberalizmu, ker je bil preveč strankarsko zagrizen in narodno konservativen, da ni dovoljal do zadostnih pozitivnih narodnih uspehov; uprlo se je pa ljudstvo tudi fanatičnemu in strankarsko še strastnejšemu novoklerikalizmu. Osnovala se je »Neodvisna narodna stranka«, ki je tudi zmagala.

Posledice tega preobrata se že pokazujejo in narodni uspehi ne izostanejo...

V Trstu nima moči strankarstvo, ker je vsak narodni uspeh tu prevažen, da bi ga izdali v korist strankarstvu. Zato je tu narodna ideja na vrhuncu in nima mesta pred sabo za strankarstvo in internacionalizem.

Na Kranjskem se je ljudstvo tudi že pričel studiti strankarski boj, ker ljudstvo uvideva, da so strankarski voditelji naš narod izdali in Nemci ter germanizacija pri nas napreduje vedno bolj in bolj. Velika je bila narodna škoda, odkar je zavladal najljutješi in brezobzirnejši strankarski boj.

Pri zadnjih volitvah v deželni zbor so se že pojavljali na deželi neodvisni ljudski kandidati in snuje se »Neodvisna ljudska stranka«, kakor se je pojavila na Goriškem neodvisna narodna stranka, ki ima upropasti fanatično strankarstvo ter povzdigniti zopet narodno idejo ter voditi nadalje narodni boj na Slovenskem.

Stajarska je imela tak preobrat že pred časom; a tudi na Koroškem se je pojavilo zadnje čase več odločnih učiteljev, ki bodo s časom stopili na plan.

Razveseljivo dejstvo je, da postaja odpor proti fanatičnemu strankarstvu vedno večji in da se pojavlja zopet pomlajeno narodno-politično življenje med Slovenci.

Le ko bodo doigrale enkrat vse dosedanje strankarsko fanatizirane struje na Slovenskem; ko bodo izčrpale vse svoje moči, da jih ljudstvo lahko upropasti; bo misliti na novo neodvisno ljudsko stranko, na novo neodvisno mogočno vseslovensko narodno stranko, kateri podlaga ne bodo le slučajni »združeni narodni odbori«, temveč »Narodni sveti«.

In za Slovence bo napočila za dobo taborov, doba snovanja »narodnih svetov«, katerim bodo podvržena vsa strankarska stremjenja.

Končan je boj...

PISMO IZ BELGRADA.

Belgrad, 24. jul. (6.) avg.)

Vesela srbska prav.

Dosedaj je skoro neprestano deževalo, včeraj in danes pa vlada tako suhoparna vročina, da bi bilo res najbolje plavati po Savi ali po Donavi, raje kakor pa čepeti sklonjen

Zdaj ni govoril več stari markizi — govoril je Klari.

In ko je stara markiza zavzdihnila v spominu na sina prvorojenca, ki je bil nekaj soproj in krasne mlade žene in na katerega sta mislila ona in kapitan v tem trenutku tako malo, takrat je skočil Olivje v nenadnem navdahnjenju k malemu Žaku.

Dvignil ga je v naročje, tako da je bilo otrokovo lice v isti višini z njegovim.

In ko se je deček nasmehnil možu, s katerim sta bila že velika prijatelja, mu je rekel v globoki ganjenosti:

»Žakec moj, ali se spominjaš svojega ubogega papana?«

»Ne preveč,« je odgovoril otrok ter odprl svoje velike začudene oči.

»Ko sem bil majhen, ga ni bilo nikoli doma... vedno je bil na lovu.«

»Toda rad si ga imel, kaj ne da?«

»Oh, to pa že. Svojega papana ima vsak zelo rad.«

»In vsak ve, da se lahko zanese nanj... da je vedno tu, pripravljen čuvati svojega sinčka in ga braniti.«

»Kakor ste vi branili mamico.«

»Da, dobri moji mali. In kakor bi branil rad tudi tebe, ako bi katerikrat tvoja šibkost potrebovala moje krepke pomoči.«

»Da, da... vi bi nas branili do-

bro... in jaz bi vas ljubil od vsega srca.«

»Tak ti bi me imel rad, kakor svojega papana... papana?«

»Bi.«

»Prav imaš! Vidiš, majhen deček, kakršen si ti, mora imeti očeta, ki ga uči postati mož junak in poštenjak.«

Premolknil je in dodal nato s tresočim se glasom:

»In zdi se mi, ako porečeš svoji dragi babici... ako porečeš svoji dragi mamici, da bi bil srečen, ako postanem jaz tvoj pomočnik in zaščitnik, ki bi te ljubil, kakor le more ljubiti oče svojega sinčka... zdi se mi skoraj, da ne bi odklonil moje prošnje.«

Vi, draga gospa markiza — glejte — jaz ljubim njo, ki je postala in ki ostane vedno vaša hči. Njej in vam dolgujem življenje, ki vas prosim, da ga smem posvetiti njej. Naj vas ne skrbi misel o preteklosti, ki je ne more... ne sme zapirati v samoto tako mlade, tako lepe in tako milobne... Zaupajte mi nalogo, dovršiti delo, ki ga je prekinila smrt — vzgojiti otroka v moža, vrednega vas, vrednega zlahtnega imena, ki ga nosi... Prisegam vam, da bom smatral to nalogo za sveto... In vi, se je obrnil h Klari z gorečo prošnjo v očeh, ali ne porečete vsaj ene besede, ki me osrči in mi pokaže, da nisem bil preveč drzen, ko sem upal

na tji v vas svojo zaveznico? ... Ali mi ne privoščite tega neizrekljivega veselja in ponosa...«

Glas mu je zastal. Preveč ganjen je bil, da bi mogel govoriti.

Tudi Klara je prebledela kakor prt. In zamrmrala je:

»Ako gospa markiza dovoli... jaz bi bila srečna...«

In zdajci je vzkliknil mali Žak:

»No, vidite, stara mamica, vsi hočemo... Dajte, recite še vi, da ste zadovoljni...«

»Recite,« je ponovil kapitan d'Ormoa z jedva razločnim glasom.

Nov vzdihljaj se je izvil stari markizi... vzdihljaj poln žalosti... otožnosti in vendar tudi nežne ljubezni:

»Ali hoste pa tudi zares ljubim svojega malega Žaka?« je prala.

»Ah, milostna!... Ah, malček ti moj dragi!«

Brezumno je objel otroka, ki se je zasmejal:

»Vidite, vidite, saj hoče tudi stara mamica, da postanete moj papa!«

Olivje se je sklonil h Klari:

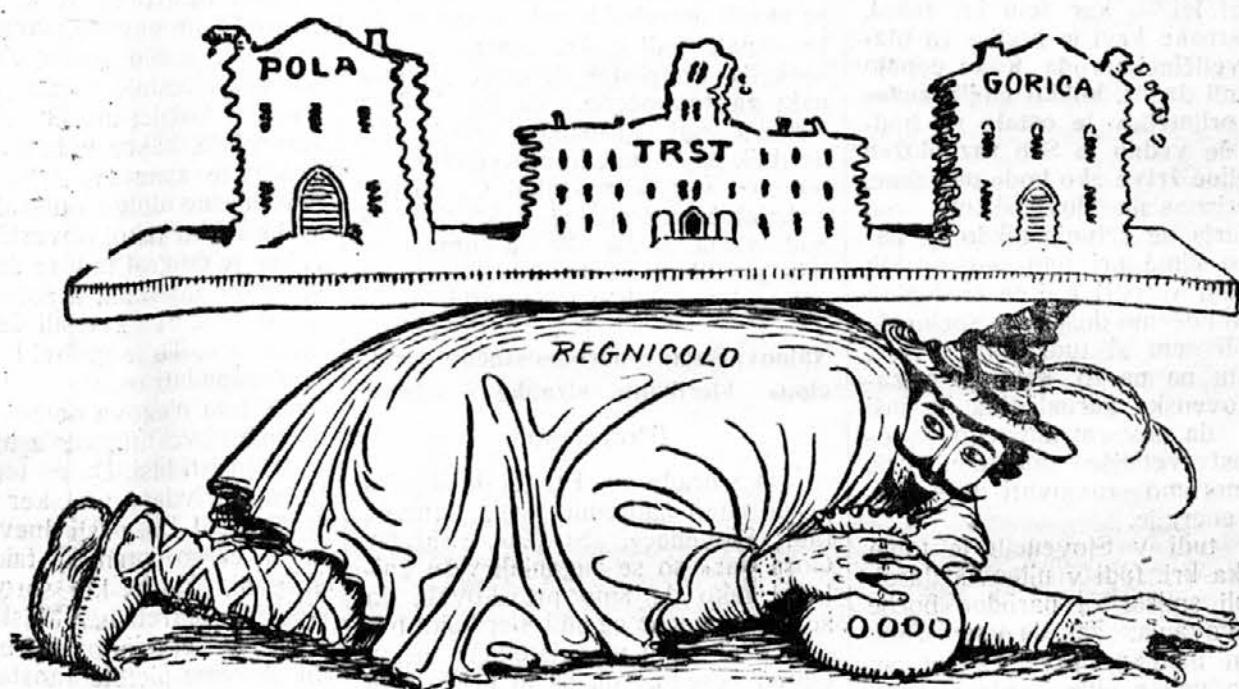
»Draga... draga... obožaval vas bom do svoje smrti.«

In ona je šepnila... prve le sedde... prvo priznanje svoje ljubezni:

»Tudi jaz, Olivje, vas hočem ljubiti z vso svojo dušo.«

In tako se je začel v malem salonu skromnega šomonskega hotela

Glavne trdnjave kamore na Primorskem,

ki se pa sedaj že majejo.

(K zadnjim volitvam na Goriškem.)

prepove še to, kar imajo najrajši? To ne gre, bomo pa okna zaprli, saj itak ta vročina ne bo dolgo trpela.«

In ostalo je pri tem, na drugi strani ulice svirajo, mi pa se cvremo v zaduhli — s cigaretnim dimom napolnjeni zaprti — sobi.

Bolgarska grozodejstva.

V oknih nekaterih trgovin so razobešene fotografije žrtve bolgarkega zverinstva. Podnevi je ni dolo, da bi ne bilo pred temi slikami gruča ljudi, ki ogledujejo nesrečne žrtve, ki so padle v barbarške roke nekaterih bolgarskih vojakov. Največ slik je iz Knjaževca, kamor so prihrumele bolgarske redne čete, kakor tolpe divjih Hunov.

Na slikah so fotografirane srbske žene in dekleta, nekatere z malimi otroci v naročju. Nekaj (kakih dvajset) je fotografiranih v grupi, ostale pa posamezno in po dve skupaj. Ena ženska — devetdeset let stara in mrtvoudna — sloni na vozu, okrog nje pa komisija evropskih velesil, druga je fotografirana s tremi malimi otročki, ki so gledali živinsko početje Bolgarov, katero so izvrševali na njihovi materi.

Vse te ženske so bile od Bolgarov posiljene, nekatere pa celo okužene s strašno boleznijo.

Na sliki vidimo tudi srbskega ranjenca, kateremu so Bolgari odrezali oboja ušesa, dveh starcem pa iztaknili z bajonetom oči.

Več moči je strašno pobodenih po gornjem životu z bajoneti, enemu pa so izrezali jezik, razrezali mu usta, odrezali spolovila in ga končno umorili.

Komisija je našla po raznih ko-

tihi več mrtvih trupel žena in neoboroženih moži, katere so Bolgari zavratno pobili.

Most čez reko Timok je porušen z dinamitom, trgovine razbite in oropane, posebno lekarna nudi strahovit prizor. Stanovanje mestnega zdravnika je razdejano in oropano, nabiralnik »Rudečega križa« je razbit in vsebina ukradena.

Francoski poslanik je javil svojli vladi, da so to izvršile bolgarske regularne čete v navzočnosti oficirjev.

In ako k temu še pridamo, kar so Bolgari počeli s Srbi v Makedoniji, ko so prebadali ranjence, ubijali vjetnike, metali v vodnjake in reke s kolero okužene mrličke, imamo strašno sliko pre seboj in sramovati se moramo, da so to počeli Bolgari, katere še marsikdo prištevaja k Slovanom, dasi nimajo čisto nič slovanskega na sebi kot govor.

Sedanja vojna je jasno pokazala sovražnike, prijatelje in sorodnike Slovanstva in odkrito, se smemo radevati, da je zmagalo čisto Slovanstvo na vsej fronti.

Srednjeveški barbarizem divjih Tatarjev pa moramo — milo rečeno — obsojati.

Mir.

Zaključenje miru — odnosne preliminariev — je našlo v Srbiji vsesplošno odobravanje in v soboto zjutraj odpluje iz Belgrada poseben parnik po Donavi naproti srbskim in grškim delegatom, ki se bodo vračali iz Bukarešte, da jih belgrajsko prebivalstvo svečano vsprejme.

Pred nekaj dnevi pripovedoval mi je gospod polkovnik Vukasovič,

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Zakaj ne bi šli?« Vaš vzrok menda ni tajen? In nerodno vam tudi ne more biti... Zdaj nama niste več tujec, gospod d' Ormoa — že zdavnaj sva vaši prijatelja.«

»Prijateljci, da... prijateljci, ki si želim goreče, ohraniti ne le njunega prijateljstva, marveč tudi njuno spoštovanje. Ako bi šel z vama in se dal premamiti simpatiji in...«

Na jeziku mu je bilo, da bi rekel »ljubezni«...

Toda ni si upal, marveč je povzel naglo:

»Ako bi se dal premotiti čustvom, ki me vlečejo k vama, ne bi bil vreden vajinega spoštovanja. Voljak sem. V par dneh bo moja rana zaceljena, in potem... dolgujem vso krivost, kar sta mi je prihranili, pred vsem svojimi ubogi domovini. Ne silita me, prosim vaju lepo. Storihi bi me jako nesrečnega... in jaz bi vaju želel zapustiti z drugimi mislimi... v drugačni nadi... Rad bi se zavedal, da ta ločitev ni za vedno... da ne bo dolga, in da bo radost svidenja — ta radost, ki mi da že naprej pogum in odločnost — ne le moja, ampak tudi vaša radost.«

mahoma razgovor o bodočnosti, družec se z rahlimi, nežnimi obljubami, ljubezni.

Najbolj se je radoval vse te aventure njen junak — mali Žak, ki je trdil venomer, da ni videl svojega velikega prijatelja še nikoli tako prijaznega, tako dobrega in pred vsem — tako veselega.

In vendar se je bližala ločitev; vsi so vedeli, da se razstanejo najkasneje lutrijski dan.

Toda v ljubezni Klare Rošegijske ni bilo nič nizkega, nič navadnega.

Niti na um ji ni prišlo, da bi pregovorila zaročenca k opustitvi njegovega moškega sklepa.

Z glasom, ki ga je delala še nalašč prav mirnega, je prala:

»Torej, prijatelj, kam poidete, kadar nas spravite v vlak, ki nas popelje proti Bazlu?«

Moj namen je, poiskati prej ko mogoče svoj polk, ki mora biti tam nekje okrog taborišča pri Salonu, ako ni že na pohodu.«

A to je mogoče šele, kadar bo ste popolnoma zdravi.«

»Gotovo.«

In... kaj dotlej?«

Nekaj neodoljivega jo je primoralo, da je dodala:

»Ali ne bi mogli preživeti teh dni...«

Ni si upala reči: ... z nami...«

kako strašne žrtve je pretrpela Srbija v desetmesečni vojni.

Vozovi, na katerih se prevažala hrana in strelivo za vojsko, so popolnoma izrabljeni. Les izgnit, razpokan in nalomljen, železje odpada, ker žebli več ne drže v trhljem lesu, vse uničeno.

Obleka na voljakih razpada v kosce, šivi že več ne drže, konjska in volavska vprega potrjana, ljudje in živina pa izmučeni in utrujeni od velikanskih naporov.

Gospod polkovnik si je zakril oči z dlani in žalostno, da skoraj obupno je vzkliznil:

»O Bog, o Bog! Koliko je Srbija pretrpela samo v tej dobi — tekem štirideset let — kar sem jaz tukaj. Koliko srbske krvi je prelilo za blagor in veličino naroda. Kako cepajo ljudje tudi danes, koliko mojih znancev in prijateljev je ostalo na bojiščih in še vedno je Srb razpoložen za nadaljnje žrtve ako bodo potrebne. — In pri nas na Slovenskem? Saj niti vinarja ne žrtvuje nikdo za narod, ako nima pri tem postranskih in sebičnih koristi! Kaj še življenje? In potem hočemo dosežati uspehov!«

Misli sem si tudi jaz svoje, predvsem pa na to, kako si prizadeva slovenska žurnalistika in naši politiki, da povsem zatlačijo v pozabljenost svetlejšo dogodke, češ, da se moramo sramovati naše življenske energije.

O, tudi v Slovincih je topla slovanska kri, tudi v njihovih dušah je dovolj smisla za narodne borbe in pozhrtvovanja, žal, da vse — spi, ker nam manjka prave vzgoje in smeri za velike cilje, katere nam ubija liberalna in klerikalna politika, ki stoji v službah izključno le Rima in Dunaja.

Kdaj bo zopet stopil narod na prvo mesto, kdaj se zbudi v narodu kralj Matjaž, kdaj se zopet spomnimo, da imamo tudi mi Gospodovsko polje?

Mars.

pomoči jezikovnemu neznanju uradnikovemu; to mu je bilo za hvalo. A Svabi še niso mirovali. Trojica (pa ne sveta) načelnik Gratt, tajnik Willmann in skladiščni mojster Soretz je sklenil, da je vozni list nekoristen ter da se mora takoj napraviti nov. Strankin list je bil zavrnjen, sel je moral kupiti novega, Soretz, skladiščni mojster ga je napisal na novo v edino zveličavni švabščini. Tako je torej postal tovor sposoben za prevoz ter je bil ohranjen neomadeževan nemški značaj Pragerskega.

Pripominjamo še, da je prišla stranka 29. julija t. m. po svoj (slovensko pisan) vozni list ter ga na zahtevo dobila. Skrbeli smo, da so se storili potrebni koraki v svrhu, da bo znala tudi c. kr. generalna inspekcija avstrijskih železnic na Dunaju za to početje, da bo dobila stranka vsaj formalno zadoščenje, uradnik pa — nos, in pozivljamo tem potom, vse javne tukaj v poštev prihajajoče merodajne faktore, da bodo zastavili vse sile na kompetentnih mestih v svrhu iztrebljenja in očiščenja od takšnega terorizma.

Najnovejšemu »narodnostnemu principu« klerikalne stranke v »Bum. (Pragersko.)

O smradu na Pragerskem niso pisali samo napredni listi, temveč tudi »Slovenec«, »Straža«, »Sloven. Gospodar« so se zaganjali v to gnulob, tako da smo pričakovali, da se bodo vendar zganili klerikalni poslanci ter zinili na pristojnem mestu tehtno besedo, da se bi prišlo tem razmeram v ožjo. Razni dični mladinci in deviški organizatorji a la Korošec ter nad vse spretni voditelji Verstovšek in Pišek so sicer pripravljali v razprostrtim rokami ugoditi vsaki pritožbi ter jo zagovarjati na pristojnem mestu, ali, o joj! Markateri klerikalec, bi vedel poročati, da so jih v raznih zadevah Korošci in Verstovski sprejeli in jim obljubljali pomoč, a končni efekt je bil dvakratna ničla. Sicer pa v opravičilo in bodrilo gospodom, če jih je to piknilo. Dozdaj vam je dr. Šusteršič branil nadlegovati in sitnjariti raznim sekcijam šefom in načelnikom raznih oddelkov v ministrstvu, češ, kaj se bodele opetali radi uradnikov itd. imamo drugega posla. V ilustracijo te popustljivosti navajamo le sledeče: Javna tajnost je na Pragerskem da se je vozila trojica Gratt, Willmann, in Soretz 1. 1908. v Celje. Od takšnih ljudi, ki teptajo vse, kar je slovenskega v blato, ki bi najraje potopili tukajšnje Slovence v žlici smrdljive potočnice, bi naj pričakovali pravičnosti v narodnem oziru!

Dokler so takšni ljudje na tej postaji, tako dolgo je vsak up na poboljšanje položaja blaznost. A klerikalni poslanci so pustili brez trenja v oči, da je Schneiderjev naslednik Gratt, puščajo tudi sedaj vse v stari kolotečini, na vse ne mignejo niti z mezinem ter skomiznejo le z rameni. In glasilo stranke, ki ji je po predidodnem narodnost z vsem kar je z njo v zvezi »vurst in luft«, to glasilo bje v najnovejšem času, pa la mode derriere na pleh narodnostnega oduševljenja ter tolče na reklamni boben nove ideje, stoka o nazadovanju in propadu na meji in v osrčju. Da da, go-spodej! Vera ne pomaga več vaših bisag politit in kakor lovi v sili hudci muhe z loparjem tako se pač oprijemljete (pa ne po vzvišenem zgledu) v vseobčnem potopu rešilnega pasu, ki ga le duševni reorganizator in ob-novitelj klerikalizma dr. Mahnič — proklet za poganstvo. Mislite, da vas bo že v naprej proketo sredstvo rešilo, da se bodele obdržali na peščinah? Mi ne. Sicer pa dotični go-

spodje, ki imate občutke, kakor da bi plesali bosi po nasajenih iglah, ne bojte se ničesar. Kakor kažejo vsa znamenja, poje Kamilčin zvonček Šusteršiču »De profundis« in potem bode dobili proste roke in upamo, da se bodele postavljali ter uspevali, kakor pristoja »fantom od fare«.

Stajersko.

Maribor. (Kaj vse ne zahteva-jo.) V zadnjem času so se v tukajšnji bolnici dogodili razni slučajji, kojih vsak posamezni daje slutiti, da se za vsem tem skriva zloba par nacionalnih nestrpnosti, ki delajo zga-go vedno in povsod, samo, da si hla-de vročo svojo jezico. Zgodilo se je namreč v zadnjem času, da se je par trupel v bolnici umirih pri pokopanju zamenjalo, kakor tudi, da se je v ob-vestitvijo znancev, ozir. sorodnikov neprimerno dolgo odlašalo, dasi bi se jih lahko takoj obvestilo. Tak slu-čaj se je doigral tudi te dni. Neki fant se je bil zastrupil, a sorodniki so za njegovo smrt zvedeli še le nasled-njega dne. To je gotovi klikli dalo po-vod, napadati oskrbnika bolnice, češ, da bi bila njegova dolžnost, zaostale osebno obvestiti, kdo z njimi stanuje v eni in isti hiši. Da pa tega ni storil, je baje krivda v tem, ker je bil umrli — Nemec! Da, pasji dnevi so neva-ni, pa če so potem še tako hladni in deževni. Za to, ker sorodniki niso smatrali potrebno, obiskati svojca, in to kar cel dan, pa naj bi šel oskrb-nik iz same pietete zaostalim to pravi-ti. Je res čudno s to preklicano nemško moralno: vsako sredstvo je tej klikki dobrodošlo, samo, če se da z njim odstraniti človeka, ki je tem nacionalnim ljudem na poti. V takem slučaju se meče kar križem: pieteta in narodnost. Le pomislite, kako dobro zveni, če govore razni ovadu-harji pristojnim oblastim: zato se ni zgodilo, ker je bil umrli Nemec. Ko bi bil Slovenec, bi bil oskrbnik to storil gotovo osebno. Fej, taki nacio-nalni posurovelosti, ki se bori s tako nečastnim orožjem, ki posega za to, da bi spravila iz poti neljubega člo-veka po neumestnem rabljenju pie-tete in še neumestnejšem — narod-nosti...

Skesana tatila. (Sv. Lovrenc n. Mariborom.) V terek je zapazil dela-vec Ivan Bezjak, da mu je nekdo ukradel njegovo srebrno damsko u-ro, majhno harmoniko in zlato veri-žico. Bezjak je kot tatu ovadil neke-ga Mateja, ki je bil do nedelje delal v Sv. Lovrencu, a nato odšel v Rib-nico. Ko je orožništvo Mateja pri-jelo, se je zglasila tudi neka prevži-t-karica Marija Glazer, ter prinesla pogrešane stvari Bezjakovi materi. Najpreje se je izgovarjala, da jih je dobila od nekega voznika, potem pa da jih je vzela nekim otrokom, ki so se bili z njimi na cesti pred Marijo v Puščavi igrali, orožnikom pa je re-kla, da jih je odvzela svojemu 3let-nemu sinčku, ki jih je bil našel. Gla-zerjevo so seveda zaprli.

Velika železniška nesreča. (Ma-rinjino Celje.) V sredo zvečer je med postajama Seebach - Turnau stroje-vodja osebnega vlaka 2510 nad vho-dom v postajo Au ustavil vlak, da bi omogočil par prožnim delavcem vstop v vlak. Ker pa so bili vozovi vlaka, zlasti zadnji, preslabo speti, so se vsled nastalega silnega sunka zadnji, s premogom otovorjeni vozo-vi odrgali, prevrtili en s potniki za-seden voz, dva druga pa dvignili iz tira. Mogočni sunek je vrgel tudi za-daj sedečega zavirača tako nesreč-no na nek železen drog, da se mu je

ta zapičil v trebuh in nesrečneža na mestu usmrtil. Potniki prevrtenih osebnih vozov, vseh skupaj 9, so bili nevarno ranjeni.

Dnevni pregled.

Kako se tolaziijo! Ko se delegati balkanskih držav v Bukareštu še niso sporazumeli med sabo, je dela-la avstroogrška diplomacija na vse kriplje na to, da se med Rumunijo in Bolgarsko sklene separaten mir. Ta diplomacija je Rumunom in Bolga-rom tako na srce pihala, da je bilo res veselje jo gledati, ali Rumuni se niti zmenili niso na nasvete z Du-naja, ker so dobro vedeli, da ima vsakdo, ki dunajske svete posluša, samo škodo od tega. Rumunski mi-nistrski predsednik Majorescu je celo z ozirom na vse to javno izjavil, da je Rumunija popolnoma solidarna s Srbijo. Črno goro in Grško in da ne bo sklenila separatnega miru z Bol-garsko. To je bil hud poper za one ljudi na Dunaju, ki se igrajo diplo-mate in da se vsaj malo potolažijo. Je uradni korespondenčni urad eno-stavno falzificiral izjavo rumunske-ga ministrskega predsednika in javil listom, ki sprejemajo njegova »za-nesljiva« poročila, nekaj čisto dru-gega. In »Grazer Tagblatt« se še čudi, da ne maramo za ta poročila, temveč si preskrbljujemo zanesljiva poročila iz Beograda in Bukarešta! Mi hočemo vendar dati našim či-tateljem resnična in zanesljiva poro-čila, on pa naj le brani svoje čitatelje s falzificiranimi poročili korespon-denčnega urada.

Le en krik gre po Evropi: dajte že mir! In vendar oficijozno na Dunaju še ne mirujejo. Vrag vedi- ali se za-vedajo posledic, ki jih je povzročila desetmesečna balkanska vojna v na-rodogospodarstvu evropskih nara-dov, ali ne. Najbrže ne, kajti, če bi te posledice poznali, tedaj bi dali mir; toda vsega ne smeš od Berch-tolda in Kanij zahtevati: saj je do-volj, da so odkrili albansko kulturo. To odkritje nas je že precej stalo. Toda vrnimo se k posledicam bal-kanske vojne. Po poročilu berlinske borze so zgubili papirji, s katerimi se je trgovalo od septembra leta 1912, na kurjih na ceni 4145-98 mil-jonov mark. Nemška borza je tedaj tekom balkanske vojne zgubila več, kot je znašala francoska vojna od-škodnin leta 1871. Se večja je škoda, ki je zadela industrijo in obrt. Sve-tovna konjunktura je pred popolnim krahom. To naj bi gospodje pomi-slili, ki si hočejo plesati latorike z re-vizijo bukareškega mira, ki je pri-šel še ravno o pravem času.

Takole je, če nimajo diplomati plave krvi. V Londonu že celo to leto zborujejo, se posvetujejo in skle-pajo diplomati, pa niso še drugega pozitivnega dosegli, kot, da so rešili Skader za Albanijo, t. j. za izjavo, ki bi jo diplomati s plavo krvjo radi proglasili za svoje remek-delo, če bi ne bilo tega malera pri tem, da še danes niso določili meja Albanije. In notabene: v Londonu se »posve-tovanj« ne udeležujejo niti Albanci, niti Grki, ki pri teh spornih vpraša-njih pridejo v prvi vrsti v poštev, in vendar — delo ne gre od rok. — V Bukareštu so si stali nasproti de-legati na nož se sovražecih in vojskujočih se peterih držav s križajo-čimi se interesi. In glej ga šmenta: tekom osem dni so dokončali eno najtežavnejših del; dogovorili so se o pogodbi v tako kratkem času in na takšen način, da jih »združena

Evropa« v Londonu lahko zavida. Seveda so pa pri tem delu bili ude-leženi rdečokrvni diplomati, ki so si po večini svoj kruh služili na dru-gačen način, kot z iskanji in delanjem zapletljajev. Eden je bil inženir, drugi advokat, tretji je žurnalist in komita, četrti vojniik itd. Zdi se, da vzbuja njihovo delo takšno zavist, da bi se ga rado uničilo potom — revizije; in to bi bilo zopet delo, za katerega so plavi diplomati sposobni.

Kako se ravna s popotniki. Kdo ne pozna krasne Rožne doline na Ko-roškem! Še vselej, kadar sem se tam mudil, sem prištevale te trenutke k najlepšim, kar se tiče utisov, ki jih dobi človek od krajev. Ljudstvo je slovensko in diči ga slovenska do-brohotnost. Lepi trenutki so, pravim, ki jih preživi v teh krajih, le ko bi ne bilo temne slutnje... Zadnja »So-ča« poroča, da so popotniki v Pod-rožci, prvi postaji onstran Karavank, zahtevali vozni listek v slovenskem jeziku do Jesenic. Zamani! Nihče ni razumel, da ne rečemo: ni hotel ra-zumeti. In naposled je odločil posta-jenačelnik: »Keine Karte mehr ausgeben, wenn er slowenisch verlangt. (Ne dajte nobenemu kart, če jih za-hteva v slovenskem jeziku.) In zagro-zil je potniku, da ga izroči sodišču, ker se je predrznil govoriti slovenski. — Slovenski klerikalci pa hodijo na Koroško na shode o pomenu sv. Re-šnega telesa za Slovence... In po-tem se čudimo, da klerikalni politi-karji bogate!

Sumljivo priporočilo. »Gorenjec« priporoča, da se ureditev tehničnega slavarja izroči kakšnemu — duhov-niku. To je storil »Gorenjec« zato, ker misli, da zadostuje, da urednik pozna — rudečo brošuro ljubljanske-ga škofa.

Kdo bo letos dobil Nobelovo ceno za literaturo? Neka visoka osebnost v Skandinaviji je izjavila, da bo za Nobelovo ceno predlagan Peter Ro-segger, literat, pri nas še najbolj znan s svojo akcijo za nemški Schulve-rein, ki pomemlje slovensko deco. Ne vemo, če je Nobelova cena za te vrste ljudi.

Donesek k razmeram na avstrijskih poštah. V »Grazer Tagblattu« z dne 14. junija 1913 so naznanjene poštne pošiljave, katere niso bile dostavljene. Med raznimi drugimi, se nahaja tudi eno rekomandirano pismo iz Gradca 5 od 12. novembra 1912 na dr. Aleksander Vesič v Skop-lju. Ker je pa naslov najbrže srbski, ie to ime v omenjenem listu napisano: Dr. Arekaxgap Becuh in Ues-kib, seveda z nemško kurentno pi-savo tako, da tega pač nihče brati ne more in gotovo je vzrok, da ni bi-lo pismo dostavljeno tja, ker na ce-lem graškem ravnateljstvu nimajo enega toliko inteligentnega in talenti-nega človeka, ki bi zamogel srbsko brati. Drug slučaj: Ravnotam spodaj med nedostavljenimi poštni-mi nakaznicami stoji: Aus Graz 1 vom 2. Februar 1913 an Offizier-Spar- und Vorschussverein in Kas-sa 20 K. Ta znesek skoro gotovo niso mogli vsled tega dostaviti, ker ni na pošti nobenega profesorja zemlepi-sia, da bi jim zamogel tolmačiti si-cer ogrsko ime Kassa (izg. Káša), kar je po naše Košice ali nemško Ka-schau. Zaradi teh graških kulturnih nekulturnostev čaka dr. Vasič v Skoplju skoro dve leti na znabit-zelo važno priporočeno pismo in rav-notako ona častniška posojilnica v Košicah na onih 20 K, katere je go-tovo kak dolžnik poslal, pa jih vsled nepopnjanja geografije graškega poš-tnega uradnika nima sedaj ne eden ne drugi, temve čaka nanje poštena blagajna, ako se ne bo nihče oglašil v teku enega leta od dneva te raz-glasitve v »Grazer Tagblattu«! Kdo

balkanskimi planinami na rodovitno zemljo današnje Bolgarije. In tako je prišel na svet in na bolgarsko zemljo prvi Bolgar. Ko je zagledal ta tretji novi človek zemljo, kamor ga je roka Božja postavila, je napenjal svoje oči, da označi njene meje ter je rekel: Dobro je, o Bože, dal si mi dober kos zemlje. Ne vem še, kako je velika — pa, če se mi bo premala zdela — bom drugo pri sosedih vzela.

In tako je prišel na svet in na bolgarsko zemljo prvi Bolgar, ter je, kakor je obljubil, vedno čez svoje meje škilil, kje bi se moglo še kaj pridobiti — pri vsem tem pa je vrl in priden človek in iz iste ilovice, ka-kor Slovenec in Hrvat.

(Dalje.)

Sominjajte se
balkanskega društva
»Domovina«!

Ko je Bog Jugoslovane ustvaril.

Legenda.

—n.

Bilo je pred več tisoč leti. Stvarnik vesoljnega sveta je odprl okno svojega nebeškega kraljestva ter je pregledoval svoje delo. Svetovi, solnca in zvezde so vršeli v hitrem teku mimo njegovih oči in po-migal je zadovoljno, videč, da na-rava, kateri je vdihnil svojo dušo, vrši gladko in popolno nalogo, ki jo ji je namenil.

V neštevilnem broju svetov, vrtečih se v večnih kolobarjih, pride na vrsto tudi naša zemlja. Oče nebeški pogleda najprej na Azijo, zibelko človeštva. Človeški rod se je zaredil tam dobro, tako polno ga je bilo, da mu je začelo pridelkov za njegov ob-stanek primanjkovati. Na to odpre vrata v Evropo, kjer se človeški rod ni še tako pomnožil.

Tudi v Afriko, v Ameriko in Av-stralijo je Bože oko pogledalo in vi-delo, da se je človeški rod povsod ukoreninil. Bilo je vse prav.

Prešlo je zopet mnogo časa — Bog je prepustil svet usodi, katero si vsako ljudstvo samo kuje, dal je ljudem pamet in prosto voljo, katera naj jih vodi, da si ustvarijo svojo srečo. Častila in hvalila so ljudstva svojega Stvarnika, vsak na svoj na-čin. On pa je vsakovrstne oblike ča-stenja priznal kot izraz udanosti — in ljubil je vse.

In ko je mnogo časa prešlo, je Bog odprl zopet okno svojega nebeškega kraljestva, da se prepriča o re-du in vspehu svojega stvarjenja.

In v neštevilnem broju svetov, vrtečih se v večnem kolobegu pride zopet na vrsto naša zemlja. Takrat pa Oče nebeški pogleda najprej na Evropo.

Povsod, komaj je pogledal, so bili sledovi človeškega rodu. Evropo so pokrivali večinoma temni gozdi, le proti jugu so kazale zelene livade, da je človeška roka začela zemljo obdelovati, da izvabi iz nje pridel-ke za živež in obstanek.

»Glej, kaj pa to?!« — vzklikne hkrati Oče nebeški. »Najlepši kraji cele Evrope so prazni — oživlja jih samo zverjad in rastlinstvo.«

Ko je Bog tako govoril, je gle-dal v pokrajine, ležeče med Trigla-

vom in Balkanom, in doli, kjer mor-ska tesna ožina združuje črno- s sredozemskim morjem. In res, ti lepi in rodovitni kraji, kjer krasne gore in planine dajejo prostor plod, ravninam in dolinam, kjer mogočne re-ke, šumljajoči potoki in bistri stu-denci napajajo zemljo, da v bujni rasti nadkričujejo vse sosedne de-žele — v teh krajih ni bilo človeške-ga roda, da bi užival njih krasoto in plodovitost.

In ko je Bog izrekel svoje besede, je stegnil svojo mogočno roko iz svojega nebeškega okna ter je segel po velikih kepi ilovice, ki se je sem-tertja v teh krajih v teku časov na-kupičila. S spretno roko je začel vsposadblati podobo človeka in ko ga je izvršil, mu je vdihnil dušo ter ga je postavil na polje, katero se v vzhodnji Triglava proti vzhodu raz-prostira in katero napaja reka Sava.

Ko je novi človek pogledal okoli sebe in videl krasoto kraja, kamor ga je Božja milost postavila, je za-klical: »In med temi lepimi gorami in griči naj bo moj dom! Hvala ti, o mili Bog — pridno in trdo bom delal, da se preživim in na teh gorah in gričih ti hočem postaviti spomine moje hvaležnosti.

pa pravzaprav ta drobno tiskani razglas pošte uprave bere? — Menda 1% —

Nezaslužena pohvala. »Grazer Tagblatt« je spravljal poslanca dr. Verstovška v neko zvezo s šolo pri Sv. Duhu na Ostrm vrhu, kakor da bi imel kakih zaslug za razširjenje, oziroma za financiranje razširjenja te šole po C. M. držbi. Resnično pa je ta šola vedno slovenska bila in je tudi naseljenje pri Sv. Duhu na Ostrm vrhu od pamtike slovensko. Koliko zaslug ima za kakšno gnotno podporo poslanec dr. Verstovšek, nam ni znano, znano pa je javnosti, da oyarajo klerikalci slovensko narodno delo in nasprotujejo C. M. družbi; poslanec dr. Verstovšek je pa znan klerikalec. — »Slovenec« omenja tudi razširjenje šole pri Sv. Duhu po poročilu »Marburger Zeitung«, je pa tako sramozljiv, da je zamočal, da je šola gnotno podprla naša vrla družba sv. Cirila in Metoda.

Življenje se mu ni zdelo nič kaj vredno, pa se je obesil Josip Kozlevčar, kajzar, kateremu so rekli podomače Žliček. Bil je doma iz Petrušnje vasi pri Sent Vidu na Dolenjskem, po poklicu je bil čevljar in še — bogu se usmili — notoričen pijanček. Doma je imel neprenehoma prepire z ženo in otroci. Dne 9. t. m. so prišli Kozlevčarjevi otroci v hišo in so našli očeta obešenega pri peči. Kakor se sodi, se je Kozlevčar obesil v pijanosti.

Uršna sela so se zdela kakor nalašč pripravljena za tepež tamonjim delavcem Gašparju Draškoviču, Alojziju Bačarju, Francetu Krču in Jožetu Ferbežarju. Piko so imeli na nekoga Grčmana, katerega so prav pošteno premikastili in mu zlomili roko. Korajžne fante so kar brž spravili v luknjo.

GORIŠKE VOLITVE V VELEPOSESTVO.

Gorica, 10. avgusta. Volitve v veleposestvo so se danes izvršile sledeče: Neodvisni Gregorčič 78 glasov; Rutar 70 glasov; dr. Franko 68 glasov. Obljubek, 25. Zuziat 26, Stepančič 13. V Gradšču je zmaga italijanska ljudska stranka z 7 glasovi večine.

Zlet „Slov. sokolske zveze“ v Novo mesto.

Praznujoč 25letnico »Sokola« v Novem mestu se je zbralo včeraj slovensko sokolstvo v Novem mestu, da proslavi ta praznik.

Iz zgodovine novomeškega »Sokola«.

Dolenjski Sokol — tako se je društvo imenovalo ob ustanovitvi — ali sedaj Novomeški Sokol ima za razvoj narodne ideje na Dolenjskem velike zasluge. To društvo je poleg Čitalnice v Novem mestu, ki bo čez dve leti slavila svojo petdesetletnico, največjega pomena za vse narodno življenje na Dolenjskem. Že leta 1865 ko je slavilo Novo mesto 500letnico svojega obstanka, so se novomeški meščani navdušili za sokolsko idejo, ko je poletel na njihovo slavnost takratni ljubljanski »Južni Sokol«, prvo slovensko sokolsko društvo pod vodstvom svojega staroste dr. Henrika Coste. Novo mesto je sprejelo dične ljubljanske Sokole z velikim navdušenjem; o tem nam priča umetniško izdelana spomenika Južnega Sokola v Novemu mestu, polna vznesenih izrazov o novomeškem gostoljubju in o lepoti dolenjske pokrajine, ki jo hrani novomeška občina v svojem arhivu.

Predno se je ustanovilo sokolsko društvo v Novem mestu samem, je poteklo v tistih časih, ko so bila naša mesta še močno ponemčena, seveda še lepo število let. Prvi občini zbor Dolenjskega Sokola je sklical dne 25. julija 1887 g. Ivan Krajec, sedanjí ravnatelj mestne hranilnice v Novem mestu, potem ko je bil že malone dve leti načelnik pripravljalnega odbora. Ta dan je torej rojstni dan Novomeškega Sokola. Prvi starosta društva, izvoljen na prvem obnem zboru, je bil g. dr. Franjo Rosina, sedaj odvetnik v Mariboru na Štajerskem. Ta zelo agilen mož je bil potem več let duša vsega društvenega delovanja. V društvo je vstopilo takoj ob ustanovitvi 62 članov, katerim se je pridružilo lepo število rodoljubnih mož iz drugih krajev Dolenjske, tako da se je društvo po pravici imenovalo »Dolenjski Sokol«. Društvo je dobilo že v letu svoje ustanovitve od vojaške uprave staro skladišče, bivšo kapucinsko cerkev, v uporabo in si je tako uredilo še dokaj čedno telovadnico ter si nabavilo vse potrebno telovadno orodje, dasi se v prvih časih še ni telovadilo sistematično in redno kakor dandanes. Še sedaj se nahaja telovadnica v tem prostoru, ki pa je seveda lepo preurejen in prenovljen. Hiša je sedaj last mestne občine novomeške, ki je šla Sokolu

vedno lepo na roko. Leta 1889 je dobil Dolenjski Sokol svoj prapor. Zapisniki o mnogoštevilnih odborovih sejah in občini zborih pričajo o živahnem društvenem življenju. Prvi voditelj telovadbe je bil g. Ignacij Klinc, sedaj davčni upravitelj v Črnomlju. Leta 1893 je društvo sprejelo kot telovadnega učitelja g. Berganta. V društvu se je gojilo poleg telovadbe tudi streljanje. Prirejali so se mnogi izleti v razne kraje cele Dolenjske, na katerih se je tudi redno javno telovadilo. Tako so švigale iskre silne sokolske ideje po vseh krajih ljubke naše Dolenjske. V dolgi vrsti 25 let nahajamo v društvenih zapisnikih med načelniki, odborniki, vaditelji in člani najrazličnejša imena; na čelu društva so bili najodličnejši zastopniki novomeške inteligence in meščanstva v lepi slogi. Družila jih je pa velika sokolsko-demokratska ideja, ki ne pozna razlike med visokimi, nižjimi in najnižjimi sloji človeške družbe. Nastopali so pod praporjem vrli meščani, obrtniki, trgovci, veleposestniki, odvetniki, profesorji, zdravniki, uradniki, starejši in mlajši, rokodelski vajenci in pomočniki in šolski otroci. V zadnjih 10. letih je imelo društvo tudi marljiv ženski oddelek, ki se je istotako vdeleževal vseh večjih prireditvev z lepimi vspehi. Vaditeljica je bila sedanja ga. Dr. Celestinova v Črnomlju. Nekaj let je telovadil tudi naraščaj, dokler tega niso preprečile znane razmere.

Društveno življenje se je zlasti od tistega časa na novo poživilo in notranje poglobilo, odkar so prišli iz Ljubljane v Novo mesto nekateri mladi telovadci iz dr. Murnikove šole, prepojeni s pravim sokolskim duhom in s pravo sokolsko idejo, kakor sta jo zamislila velika češka ustanovitelj Sokolstva Fügner in Tyrš. Bratje Gregorc, Perdan, Kozina, Papež in drugi so s svojim neumornim delom v telovadnici mnogo storili za napredek društva. Od leta 1906, pa do danes se neprenehoma redno in sistematično goji telovadba mlajših telovadcev in starejših vrste; za telovadbo starejših bratov je posebno vnet brat Tomažin. To sistematično sokolsko delo je rodilo lepe vspehe. Število članov je naraslo na 200. V zadnjih letih se je vdeležil Dolenjski Sokol, iz katerega je v tem času nastalo »Telovadno društvo Sokol« v Novem mestu pod vodstvom svojih delavnih starost bratov Vladimirja Vojške in dr. Jakoba Šegule vseh večjih sokolskih prireditvev na Slovenskem in Hrvaškem in vseslovenskih sokolskih zletov v Pragi in Zagrebu. Tudi pri sokolskih tekmah je nastopalo društvo z lepimi vspehi. L. 1906. je dobila novomeška vrsta v Zagrebu tretje dario pri tekmi v nižjem oddelku. Na vsesokolski medletni tekmi v Ljubljani leta 1910, si je priborila vrsta novomeške sokolske župe, v kateri so razven brata Fuksa iz Metlike telovadili sami novomeški telovadci, celo prvo dario v višjem oddelku. Na mednarodni tekmi v Luksemburgu leta 1908. in na tekmi za prvenstvo v Pragi leta 1912. je društvo častno zastopal njegov načelnik br. Perdan.

V društvu se pa tudi duševna izobrazba članov telovadcev ni zamenjala. V zimskih dnevih so se prirejali v prostorih Narodnega doma za telovadce čajevi večeri s predavanji in razgovori o raznih strokah znanosti in umetnosti, za kar se je posebno požitljivo trudil medicinec Murgel v družbi nekaterih svojih tovarišev visokošolcev. Ob smrti pesnika Gregorčiča je priredilo društvo Gregorčičev večer, na katerem je telovadcem predaval o pesniku Gregorčiču prof. Dav. Majcen. Statistika javne knjižnice Novomeške čitalnice izpričuje, da so mladi telovadci — sokoli med najmarljivejšimi izposojevalci knjig. V vrstah teh čilih mladih mož se kaže resno stremljenje po izpopolnitvi, po duševnem napredku, dokaz, kako blagodejno vpliva v vsakem oziru silna sokolska ideja na pozameznika in s tem na celi narod, ki se zaveda njene velikega pomena.

Opravičen je možski ponos, s katerim se ozira Novomeški Sokol na prvo četrtstletje svojega življenja. Društvo je sicer v široširnem slovenskem svetu le neznatna vejica, a ta vejica je poglana na veselihem mogočnem drevesu slovenskega Sokolstva, kojemu izvor in končni cilj je sila, sila teles, sila duhov, sila src in sila značajev.

S posebnim vlakom se je pripeljalo čez 1400 Sokolov in drugega občinstva v Novomesto. Vkljub slabemu vremenu je bila udeležba ogromna. Spreved je bil veličasten. V reprezentančni četi je bil zastopan odbor »Zveze«, Hrvatje, Čehi, Srbi iz banovine, Tržačani in Goričani. Na kolodvoru se je vršil sprejem z nagovori. Zastopane so bile vse slovenske župe. Pred mestno hišo je pozdravil župan Rozman. Govorili so še: »Zvezin« podstarosta in starosta hrvatske »Zveze«, Javna telo-

vadba je bila vzorna. Izven programa so nastopili še srbski »Junaki« z lastno godbo »Fanfaro«, ki so želi buren aplavz. Članstvo in stre so nastopile v najhujšem dežju, a so vstrajali do zadnjega. Novomesto vse v zastavah. Navdušenje velikansko. Obširneje poročilo sledi.

Ljubljana.

Doslednosti pri »SI. Narodu« menda ne poznajo preveč. Par dni so pisali proti dunajskim listom zaradi njihovega tendencioznega pisanja in nezanesljivosti njihovih poročil, v soboto so pa ponatili iz »N. Freie Presse« (in niti vira niso navedli), celi pregled dogodkov v »bratomorni vojni« in tako čitamo sedaj tudi v »Slov. Narodu«, da so Bolgari zavzeli celo Vranjo, četudi že vrabci v Tivoliju čivkajo, da so Bolgari videli v tej vojni Vranjo samo kot ranjenci in — vojni vjetniki, ki so brez orožja korakali skozi mesto, okoli njih pa srbski vojniki z nasajenimi bajonetami na puškah. Sploh se v celem tem pregledu zelo omalovažujejo srbske zmage, ker je pregled pač posnet po dunajski »Neue Freie Presse«, ali ker naše občinstvo tega ne ve (je pač malo onih, ki so poprej čitali imenovani dunajski list). »Slov. Narod« je pa dosedaj poročal resnico, bo morda kdo verjel poročilu in vpliv dunajskega časopisa, proti kateremu je »Slov. Narod« pretekli teden parkrat nastopil, se pokaže prav občutno. Malo previdnejši bi pač lahko bili pri »Slov. Narodu«.

Kazinoi rigajo na »Dan«, ker se bojuje roko v roki z jugoslovanskimi železničarji za njihove pravice, ki jih hočejo švabski privranci preko vseh postav teptati z nogami. Gospoda kar besni in bruha, izbruhe onemogle jeze prinašajo »Štimce«, posnetek švabske inteligence.

Izredna glavna skupščina društva »Pravnik« v Ljubljani. Danes zvečer ob 8. uri se vrši v posebni sobi restavracije »Zlatorog« v Gosposki ulici izredna glavna skupščina društva »Pravnik«. Dnevni red obsega poleg nagovora predsednika in morebitnih slučajnosti samo eno točko, t. j. premembo društvenih pravil. Ta je postala potrebna osobito vsled tozadevnih predlogov izvenkranjskih pravnikov, ki se nameravajo v okrilju »Pravnika« organizirati v posebnih podružnicah.

Izšlo je: Starogorski: Junaki svobode. Osem lepih povesti in črtic iz balkanske vojne obsega knjižica, ki je izšla v založništvu »Slovenskega Ilustrovanega Tednika« in sicer: »Za križ častni in svobodo zlato«, »Sumi Marica«, »Bela rožica«, »Usmiljenka«, »Onam, onamo«, »Na straži«, »Gojka kliče...« in »Na bojem polju«. Broš. izvod stane 2 K. vez. 3:40 K. Avgust Senoa: »Kletva«. Znameniti roman slovitega hrvatskega pisatelja. Hrvatska »Pučka Prosvjeta« je izdala ta roman v ljudski izdaji, slovenski prevod pa je oskrbel Starogorski. — Knjižnicam in ljubiteljem lepih knjig in povesti obe tukaj navedeni knjigi tolo pripočamo. Dobivata se pri upravnistvu »Slov. Ilustr. Tednika« in v vseh knjigarnah. Broš. izv. stane 1 K 40 v vezan 2 K 10 vin.

S trga. Ker je bil cel teden deževen, ni bilo tudi na trgu tako živahno, kakor bi imelo biti. Prvič ni bilo toliko živih, drugi pa so tudi gospodinje odlašale od dne do dne, kolikor so le mogle. Zategadelj je bila predvčerajšnjim v obliči živih in kupovalnih ni nedostajalo, le cene so kljub obliči živih in času razmeroma visoke. Predvčerajšnjim so pripeljali Vipavci na trg 108 škat. sadja in grozdja. Na trgu je tudi že precej jabolk. Hruške so bile 2 za 2 vin., slive pa tudi za 2 v. Solato navadno, kakor vindičijo, so prodajale tri glavice za 10 vin., repico po 2 vin., korenje pa tri komade za 4 vin. Novega krompirja je bilo na trgu 17 voz in so ga prodajali 100 kg po 6 K. Rdeče maline so bile kg po 40 vin., robidnice pa liter po 12 vin. Gobe so začele že zelo pojenjavati in postajajo čedalje bolj črvice. Tržno nadzorstvo jih je v zadnjih treh dneh konfisciralo 14 kg. Jajc je bilo od 4. do 9. t. m. z električno lučjo preiskanih 8670, med katerimi je bilo 23 pokvarjenih. Piščanci so bili par po 2 K 30 vin., rič pa po 2 K 40 vin. Na trgu sta bila predvčerajšnjim dva para, ki sta bila prodana po 10 K. Jajca so bila komad od 7 do 8 vin. Seveda je marsikatera gospodinja kupila živila tudi cenejši in dražje, kakor je pač nanesel slučaj, mi smo navedli le splošne kurzne cene, posameznosti pa za občinstvo nimajo pomena.

Kočeviski premost prodaja Strupi na Žabjeku 16 vinarjev ceneje nego sedaj. Več oglas.

Mirovna pogodba podpisana.

Revizije ne bo. — Za novo balkansko zvezo. — Srbija triumfira. (Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.)

MIROVNA POGODBA PODPISANA!

— an. Bukarešt, 10. avgusta. (Brzojav posebnega poročevalca »Dneva«.) Danes od 10. pol 12. ure dopoldne je bila skupna seja mirovne konference, na kateri je bila mirovna pogodba svečano podpisana.

Potem ko je mirovna pogodba bila podpisana, je bila v katedrali slavnostna zahvalna služba božja v prisotnosti celega kraljevega dvora, mirovnih delegatov, diplomacije itd.

V četrtek odpotujejo od tukaj mirovni delegati. Srbski in grški delegati potujejo skupno in v Orsovi jih bo sprejela in pozdravila posebna srbska deputacija, ki se na posebnem parniku pripelje delegatom nasproti. V Belgradu bodo srbski in grški delegati svečano sprejeti.

V zaveznikih in rumunskih krogih vlada praznično in radostno razpoloženje. Revizija mirovne pogodbe je izključena, tako zagotavljajo pozitivno merodajni činitelji, ki so o položaju dobro poučeni.

ZA NOVO BALKANSKO ZVEZO.

— an. Bukarešt, 10. avgusta. (Brzojav posebnega poročevalca »Dnevu«.) Jutri bo tukaj sestanek publicistov in politikov v svrhu ustanovitve lige na propagando balkanske zveze, v kateri naj bi se nahajale razen Srbije, Črne gore in Grške tudi Rumunija, Bolgarska in Albanija.

V rumunskih kakor tudi zaveznikih merodajnih krogih se simpatično izražajo o temu gibanju.

Med Srbijo, Rumunijo in Grško se vršijo dogovori o zaključenju trgovske in železniške konvencije in ti dogovori so že močno napredovali. Začeli so se pa enaki dogovori tudi z Bolgarsko, katere življenski interes je, da živi v najboljših odnosih s svojimi sosedi, ki ji ne želijo zlega, kar se je pokazalo ravno pri mirovnih pogajanjih.

NEMOGOČA KOOPERACIJA AVSTRO-OGRSKE IN RUSIJE!

Belgrad, 10. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Avstro-ogrsko nota, v kateri se izraža želja po reviziji mirovne pogodbe, je pisana v rezolutnem, ruska nota pa v miroljubni obliki. Iz Pariza javljajo: Francoski listi mislijo, da bo Rusija odstopila od svoje zahteve po reviziji mirovne pogodbe, nihče pa ne verne v možnost skupnega nastopa Avstro-Ogrske in Rusije, ker so interesi obeh držav preveč nasprotni. Rusija smatra, da je Kavala potrebna Bolgarski zaradi ravnotežja in zato zahteva revizijo. In sicer samo z ozirom na vprašanje Kavale, medtem ko Avstro-Ogrska zahteva revizijo celokupne pogodbe, ker hoče očividno prikrajšati Srbijo, česar pa Rusija nikakor neče.

VPRAŠANJE REVIZIJE MIROVNE POGODBE.

Belgrad, 10. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Iz Londona javljajo, da pride do revizije mirovne pogodbe od strani velikih sil, pač ne na škodo Srbije, temveč samo v vprašanju Kavale, za katero hoče Rusija na vsak način, da jo dobi Bolgarska in ne Grška.

Rusija je rumunskega ministrskega predsednika Majoresca predvčerajšnjim tudi že obvestila, da si pridržuje pravico proučevanja onih sklepov mirovne konference, ki se nanašajo na Kavalo in sploh vseh vprašanj splošnega evropskega interesa.

Belgrad, 10. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Iz Pariza javljajo, da razloge, ki jih tamošnji srbski poslanik dr. Vesnić navaja v »Tempsu« proti reviziji mirovne pogodbe, odobravajo splošno v francoskih političnih in službenih krogih. Na francoskem nihče ne želi revizije in francoska vlada nastopa očitno proti nji, ker smatra, da bo samo taka mirovna pogodba trajna, ki jo sklenejo prizadete balkanske države same med sabo.

Listi obsojajo postopanje Rusije, ki je poslala mirovni konferenci znano noto, v kateri zahteva pravico revizije mirovne pogodbe v vprašanju Kavale, ker s tem odpira pot vmešavanju drugih velikih sil v balkanske zadeve.

Potuslužbeni francoski krogi mislijo, da hoče Rusija s tem osigurati Bolgarski Tracijo z Drinopoljem, sicer pa da ne želi revizije.

SRBSKI VLADIN LIST PROTI DUNAJSKEMU ČASOPISJU.

Belgrad, 10. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Vla-

din organ »Samouprava« konstatira splošno radost vsega evropskega časopisa zaradi sklepa miru, katero radost kvari edino dunajsko časopisje, ki zahteva revizijo mirovne pogodbe, čes, da se ne sme dovoliti, da se Bolgarska preveč oslabi. Ta bojazen je pa neopravičena, ker Bolgarska ostane vseeno največja balkanska država južno od Donave.

»Samouprava« upa, da velike sile ne bodo kvarile bukareškega miru, temveč da ga bodo vzele k znanju, ker je v splošnem interesu, da Evropa prepusti Balkancem slobodo sklepanja notranjih medsebojnih dogovorov.

ZGODOVINSKA SEJA MIROVNE KONFERENCE V BUKAREŠTU.

Bukarešt, 10. avgusta. Današnja seja mirovne konference je bila otvorjena ob četrtn 11. Najprej se je prečitajo uradno besedilo mirovne pogodbe. Nato je bila mirovna pogodba podpisana v abecednem redu. V tem trenutku je bila mirovna pogodba proglašena za nepreklicno in nespremenljivo. Po mestu so zadoneli zvonovi in praznično okrašene ulice so odmevale od zvokov godbe.

Nato se je Venizelos v nagovoru zahvalil v imenu vseh delegatov rumunskemu ministrskemu predsedniku Majorescu za njegovo nepristranost, s katero je pripomogel do mirovne pogodbe. V svoji zahvali je Majorescu naglašal ginjen, da gre za sluga za posrečeno mirovno pogodbo vsem delegatom; nakar je proglasil posvetovanje za zaključeno.

Konferenca se snide še enkrat in poslednjič v torek, da reši nekatere postranske formalnosti.

PO SEJI OVACIJE. TE DEUM.

Bukarešt, 10. avgusta. Po zaključeni seja so ostali delegati še v dvorani razgovarjajoč se z vso prisrčnostjo. — Pri odhodu iz palače zunanega ministrstva je delegate aklamirala nebrojna množica, ki je celo pot do katedrale prirejala delegatom ovacije. Ceremonije v katedrali sta se udeležila tudi kralj in kraljica. Po Te deumu so se delegati na predlog Spalajkovića podali v kraljevsko palačo, kjer so se podpisali v spominske pole.

ODLIKOVANJA.

Bukarešt, 10. avgusta. Rumunski kralj Karol je povodom podpisa mirovne pogodbe podelil sledeča odlikovanja: Srbskemu min. predsed. Pašiču je izročil svoj portret lastno ročno, Venizelosu in Vukotiču red velikega križa rumunske zvezde; srbskemu delegatu Spalajkoviću in grškemu delegatu Politisu je izročil red velikega križa rumunske krone.

VTIS MIRU V BELGRADU.

Belgrad, 10. avgusta. Povodom podpisa mirovne pogodbe je mesto slavnostno okrašeno. Prestolonaslednik Aleksandru bo pripravljen slavnosten vsprejem. Vojno poveljništvo je pričelo z naredbami sukcesivne demobilizacije.

PETROGRAD.

Petrograd, 10. avgusta. Sazonov je sprejel francoskega in angleškega veleposlanika in rumunskega in srbskega poslanika

GRŠKE PREDNJE STRAŽE PREKORAČILE DEMARKACIJSKO ČRTO.

Sofija, 10. avgusta. Grške prednje straže so pri Etrici prekoračile demarkacijsko črto. Vnel se je boj, ki je zahteval na obeh straneh žrtev. Bolgarska vlada bo vsled tega počela protestirati pri velesilah.

KAJ ZAHTEVA ČRNA GORA.

Pariz, 10. avgusta. »Temps« poroča, da zahteva Črna Gora kot odškodnino za žrtve Sandžak, Novi Pazar, Djakovico in Prizren. Srbska vlada je pripravljena v nekaterih točkah ugoditi, v drugih pa poiskati razsodbe priateljske države.

KAJ PA KAJ TURKI?

Pariz, 10. avgusta. Turški poslanik v Parizu, Rešad paša je izjavil francoskemu ministru Pichonu, da turška vlada ne namerava na noben način zapustiti Drinopolja. (Bomo videli kaj bo, če pridejo nad nje Bolgari.)

RADI BI. AMPAK BOJE SE.

Kelmoraj, 10. avgusta. Enver bej postane general. Namera napad na Plovdiv, samo boji se, da ne bi v tem slučaju vsi Turki v Bolgariji pomrli. Oboroževanje se vrši z mirilčno naglico.

Srbijska Triumfira!

Belgrad, 10. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevnik«.) Ministrski predsednik Nikola Pašić je poslal snoči predsedniku narodne skupštine Andri Nikoliću naslednji brzojav:

»Veliko delo srbskega naroda, izvršeno pod modrim vodstvom našega vzvišenega kralja, ki ga je podpiralo neomejeno rodoljubje in enodušnost narodne skupštine, je danes dokončano. Jutri bo podpisana mirovna pogodba, po kateri se vračajo pod žezlo Njeg. Veličanstva kralja stare srbske zemlje, zalite tolikokrat s srbsko krvjo. Izražajoč slavo in priznanje rodoljubnim narodnim zastopnikom, vzklikaj vsako srbsko srce: Živeli! — Nikola Pašić.«

Predsednik narodne skupštine Andri Nikolić je odgovoril z naslednjo brzojavko:

»Z največjo radostjo sem obvestil vaš brzojav gg. narodnim poslancem in obvestim tudi narodno skupščino takoj v prvi seji. Današnji svetli dan bo zapomnjen v Srbstvu kot dan božje nagrade za velike napore srbskega naroda, ki korak za korakom s svojo lastno močjo vstvarja svojo slobodno državo. Narodni poslanci, kot izraz naroda, so enodušni kakor dosedaj v sodelovanju na velikem delu, tako tudi zdaj v priznavanju sijajnih dejanj, ki jih je z božjo pomočjo izvršil kralj, podpiran s sodelovanjem celega naroda, posebno pa s svojo junaško armado in modro vlado, ki ji vi s tako srečnim uspehom predsedujete. — Nikolić.«

Karbonarji na ljubljanskem gradu.

(Spomin iz domače zgodovine.)

Po velikih Napoleonovih vojskah, ki so od francoske revolucije (1789) pa do osvobodilnih bojev leta 1813, pretresale vso Evropo, so ostale po evropskih mestih manjše revolucionarne družbe, ki so hotele nadaljevati boj za svobodo. Končni mir je bil sklenjen šele na dunajskem kongresu l. 1815. Toda marsikje niso bili s tem zadovoljni, kar so takrat na Dunaju sklenili trije cesarji (ruski, pruski in avstrijski) ki so imeli pozneje l. 1821, tudi svoj kongres v Ljubljani. Sklenili so t. zv. sveto alianco, nekako zvezo, ki je imela države varovati pred onimi svobodnimi duhovi, ki so se dvignili v francoski revoluciji. Na videz se je to mogočnim cesarjem posrečilo. V resnici pa kljub vsej policiji, ki je začela v tem času svoje delo, niso mogli zatreti onih idej, ki so se pojavile v razburjenih časih francoskih vojsk — in revolucionarni poskusi so se vedno ponavljali. V znamenju boja med policijo in sumljivimi ljudmi smo preživeli t. zv. predmarčno dobo (1815—1848). V revoluciji leta 1848, je izbruhnilo na dan, kar se je prej moralo skrivati pred težko roko absolutizma.

Mogočne gradove, ki so služili prej kot trdnjave, so v tem času izpremenili v ječe. V teh ječah je trpelo mnogo ljudi, ki so se zdeli policijskemu aparatu sumljivi.

Karbonarji.

Najbolj znana družba na jugu Evrope so bili karbonarji. Italija je bila namreč po dnajskem kongresu prav tako razkosana, kakor prej. Mišlel na Združeno Italijo pa je že

preje oživila v Italiji. Zato so v letih 1815—1820, nastale družbe karbonarjev v vseh laških mestih. Zveza karbonarjev je imela namen delati za Združeno Italijo in se bojevati proti tujcem. Kdor je stopil v to zvezo, je moral med golimi bodali prisedeti, da bo delal, kar mu bo naročeno, kdor bi izdal kako skrivnost, zapade smrti. Enako je pretila smrt onemu, ki bi odrekel pokorščino, ali ki bi se drugače izneveril.

Karbonarji so imeli svoje središče v južni Italiji, v Neapolju, v cerkveni državi in Romagni, mnogo svojih pristašev pa so imeli tudi po Lombardiji in Beneškem, ki sta bili pod avstrijsko vlado. Tu so karbonarji pripravljali oni narodni boj, ki se je začel l. 1849, in se je končal z združeno Italijo l. 1866. Koliko žrtev je stal ta boj? In vendar — vodil je k zmagi.

Ljubljanski grad.

bi mogel mnogo povedati o teh časih. Tudi v njegovih ječah so trpeli oni, ki so se borili za svobodo naroda. Avstrija je takrat zelo pazno zasledovala vsako gibanje, ki je bilo količkaj sumljivo. Tudi nam Slovincem in Hrvatom ni zaupala in je v vsakem društvu videla nevarnost. Posebno pa je pazila na karbonarje in je z vsemi silami delala na to, da jih v svojih deželah zatere. Toda to ni bilo mogoče. Karbonarji so se bolj in bolj množili, posebno ker so imeli v svoji družbi tudi uradnike in mnogo visokih oseb. L. 1818, so zasledili na Beneškem družbo 30 karbonarjev. Cesar Fran je videl v Karbonarjih prave naslednike jakobincev in je ukazal, naj se iztrebi posebna komisija, da se iztrebi nevarna družba iz avstrijskih provinc. Najgroznejše ječe na Spielbergu pri Brnu, v Komornu in drugod so bile določene za te politične zločince. Pa tudi ljubljanski grad je bil nekaj časa bivališče karbonarjev, kakor poročajo akti, ki so bili zadnje čase objavljeni.

Nedolžne žrtve.

Avstrijska komisija je delala v Italiji s svojo znano počasnostjo. Posebnih uspehov ni mogla dokazati, ker je bilo vse prebivalstvo na strani karbonarjev in ni mogla policija dobiti zanesljivih ljudi. Da bi pa ne mislili na Dunaju — da se komisija ni potrudila, — so prijeli nekaj ljudi, pri katerih so sicer našli bodala, kakršna so bila takrat splošno v modi, drugega pa pri njih niso našli. Ko so jih zaslišali, se je izkazalo, da imajo komaj pojem o karbonarstvu. Morebiti bi se bilo vsem tem ljudem prizaneslo, toda med tem je izbruhnila v Neapolju revolucija in to se je smatralo za delo karbonarjev. Z Dunaja je prišlo povelje nastopiti proti karbonarjem z največjo strogostjo.

V smrti obsojeni.

Kako se je postopalo proti karbonarjem, kaže sledeči slučaj. Markiz iz Ferare je bil na letovišču v Recvaru. Dne 20. avg. ga je avstr. policija v Veroni prijela. Nič niso pomagali vsi izgovori. Tudi to ne, da ne spada pod avstr. vlado. Ob istem času so prijeli nekaj karbonarjev v

Polesini. Postavili so jih z markizom vred pred sodišče in so jim dokazali, da so bili karbonarji v Ferari v zvezi s karbonarji v Palesini. Obdolženi so bili veleizdaje. (To spominja na veleizdajske procese pri nas v zadnjem času.) Obsojeni so bili res vsi na smrt — cesar jih je pomilostil na več let ječe: nekaj so jih odvedli na Spielberg — druge pa v Ljubljano.

Stroga kazen.

L. 1822, je prišlo pet karbonarjev na ljubljanski grad — z njimi markiz Canonici. Markiz je bil obsojen na 10 let težke ječe. Grof Sedlitzki in dež. guverner grof Sweerts-Sporck sta izdala posebna navodila za te kaznjence. Karbonarji so morali biti zaprti vsak v svoji celici in jim je bilo prepovedano med seboj in z drugimi govoriti; 2. kadar so smeli na svetlo, so morali biti popolnoma sami; 3. morali so nositi posebno arestantsko obleko in železje na nogah; 4. smeli so dobivati le predpisano hrano; 5. niso smeli obiskovati službe božje.

Trpljenje v ječah.

Kaj so morali ubogi karbonarji pri taki strogi kazni pretrpeti, si danes komaj predstavljamo. Bili so zaprti v popolnoma temne, ozke celice, da niso videli božjega solca razven onih par trenutkov, ko so smeli na svetlo. Delati seveda niso mogli ničesar in so morali v temi šteti dolge trenutke brez konca. Stirikrat na teden so dobili kruh in vodo — druge dneve pa so dobili neko jed iz krompirja, leče, zelja in kolerab, ker pa je bila jed taka, da je niso mogli uživati, so živeli ob samem kruhu in vodi. Da so pri tem popolnoma omagali, je razumljivo. Od svojih znancev ali sorodnikov niso smeli dobiti nikakega poročila, enako oni niso mogli nikomur sporočiti, ali so še živi. Tako so trpeli še v začetku pret. stoletja karbonarji na ljubljanskem gradu.

Pobožni Ljubljanci.

Kljub temu, da se je javnosti prikrivalo, kako se godi jetnikom, so Ljubljanci najbrže po paznikih (ali njih ženah) zvedeli, kako trpe karbonarji. Najbolj pa je pobožni Ljubljanci motilo to, da karbonarji niso smeli v cerkev. Nad tem pa se je javno godrnjalo in kakor so Ljubljanci znali molčati k drugim krivicam, ki so se godile njim in karbonarjem — te krivice niso mogli mirno prenesti. Da bi pomiril javno mnenje, je dovolil grof Sheerts, da smejo karbonarji v postu l. 1822, k maši, spovedi in obhajilu. Toda tudi tu se ni pozabilo na strogost. Prijeljal so vsakega karbonarja posebej v cerkev, v spremstvu straže in nadzornikov in strogo se je pazilo, da je bila takrat grajska kapela prazna in da karbonarji med potjo niso s kom govorili.

Odrešenje.

Koncem l. 1822, je grof Sweerts zapustil Ljubljano in na njegovo mesto je prišel kot guverner Schmidburg. Ta je bil nekoliko bolj človeški, dal je karbonarje skupaj v skup-

no ječo, kjer so z drugimi jetniki živeli in delali. Tudi sicer se jim je boljše godilo. Bil je tudi že zadnji čas, kajti vsled takega življenja v ječi sta dobila dva karbonarja skorbut, eden zlatenico, — markiz pa je bil bolj podoben okostju, kakor človeku. Dovoljeno jim je bilo posej vsake kvatre enkrat domov poročati, da so še živi. Ker pa so vsi karbonarji tako oslabei, da ni bilo upati na ozdravljenje — jim je bila leta 1824, nadaljna kazen odpuščena. Baže so bili zelo ginjeni, ko so to slišali. Svobode pa niso menda uživali dolgo, ker je bilo njih zdravje uničeno.

Take zgodovinske spomine skriva v sebi ljubljanski grad.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vneprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Skoraj nov gramofon, 2 živalna stroja, sobna oprava i. dr. se proda. Več se izve v gostilni pri »Dimu« Novi Vodmat št. 83. 722-3

Pozor! Pozor!

S težkočami sem končno vendar dosegel, da lahko ceneje prodajam

kočevski premog

s čemur bo vsaj nekoliko olajšano zlasti revnim slojem. Dosedaj je veljal na debelo 50 kg K 1'26, od sedaj naprej pa na debelo samo K 1'12, na drobno pa K 1'20. — Priporoča se

Strupi, Žabjek št. 11.

Ravnotam se prav ceno proda lep voz-brek za 6 do 8 oseb.

Ne glede na vrednost blaga

dajem panama slannike, ki so prej stali 12—14 K za 6 K
spalne obleke " " " " 13—16 " " 7 "
bele obleke zadnje nov. " " " " 40—50 " " 14 "
prašne plašče " " " " 18—20 " " 10 "

Dalje velika zaloga pralnih oblek za gospode in otroke po najnižjih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Prva delavnica v Ljubljani za popravila vseh vrst čevljev

Hitra in trpežna izvršitev po nizki cen. Prešernova ul. 9 na dvorišču.

Jako pripraven lep

lokal

se takoj odda. Poizve se: Jurčičev trg šte. 3, I. nadstr. ali v trafiki.

Fotografske aparate

In vse potrebščine ima v zalogi drogerija in fotomanufaktura

„ADRIJA“

v Ljubljani, Selenburgova ulica 5. Zahtevajte cenike!

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber dežnikov in solnčnikov

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Del. glavnica: 8,000.000 K. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad K 1,000.000.

Trubarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4³/₄ %

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija. Cene najnižje! Notni stavek.